

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttér pótlósa 50 fillér.

Felelős szerkesztő:

ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lap tulajdonos:

STRAUSZ SÁNDOR.

A viharágyúzásról.

Vegyük csak az utolsó két év tapasztalatait a viharágyúzás terén és máris látni fogjuk, mit kell csinálnunk, hogy azt sikeresen szervezhessük. Tíz év óta e téren annyi tapasztalatot szerezhetett nálunk a legutolsó vincellér is, hogy majdnem többet tud, akár egy egyetemi tanárnál, mert bizony erről az is csak keveset tud.

Most midőn már az első napon 120 holdat jelentettek be nálunk dohányültetés alá, nemcsak vétkes mulasztást követnénk el a viharágyúzás elhanyagolásával, de a legnagyobb butaságot is; hisz ezentúl rengeteg értékek lesznek veszélyben, a biztosítás pedig igen drága. dohánynál 10% szőlőnél 12% és ennél csak virágzás után érvényes a biztosítás. Tehát éppen akkor nem érvényes, amikor a legveszedelmesebb a jégverés, mert akkor a kár 2 évre is szólhat, az újra nőtt vesszők be nem érde miatt.

Hogyan védekezünk?

Minden felhőből lehet jég. Tavaly július 2-án Robádi felől láttam egy lepedő nagyságú felhőt, egy-két menydörgés és 5 perc alatt megvult a jég. Csak a stridói állomás adott le két lövést. Ha valamennyien lönök, talán menekülünk. Junius 15-től augusztus 15-ig minden felhőre, amely Stájer felől jön, akár dörög, akár nem: löni kell.

A korai tavaszi és a késői őszi menydörgés majdnem mindig jeget hoz; akkor vigyázzunk. Továbbá a szünetnélküli dörgéssel jövő felhőkre szünet nélkül löni kell, a mennyire a cső engedi. 1906-ban így védekeztek augusztus 19-én gróf Zichy és Festetich, Strigofcsak és Kiss-lele ágyúk és jégmentesek maradtak.

Fölötte fázasztó a védekezés, ha 4-5 zivatar jön egymásután, mint tavaly július 9-én majdnem 1/4 órát szünet nélkül szólt az ágyú. A dörgés majdnem teljesen megszűnt, jött egy csendes eső, utóbb ismét fokozódó dörgés és egyszerre 60% jég kekezde felől. Tanulság: a fokozódó dörgésnél megint löni kell; de embereinknek nem volt már lőporuk. Ezért minden állomásnak 20 kiló porra van szüksége. Nehéz a védekezés, ha a zivatar igen hosszú ideig tart, mint a múlt években, midőn 3 nap és 3 éjjel egyfolytában dörögött.

Ilyenkor nem egyenlő erejű a vilamoság és akkor kell löni, amikor erősebben dörög, mert 3 nap és 3 éjjel löni egyfolytában nem igen lehet. Akkor lövőink kitűnően védekeztek és menekülünk. Ennél az esetnél is látszott, hogy a lövések nem mindig szüntetik be a dörgést, az esőt pedig soha sem. Ettől a babonától az idén népünk már kigyógyult. De van még egy másik balhiedelme is, t. i. hogy éjjel nincs jégeső! Pedig nálunk ilyeneket elég látni; teszem ta-

valy, az I. Hegykerületet jul. 8-án éjjel teljesen tönkretette a jég.

Minden jósikerő védekezésnek első feltevéle pedig, hogy el ne késsünk vele. Ha tikkasztó meleg és szélcsend mellett egyenesen fel felé szállnak a párák és felhők képződnek: akkor már löni kell, mert ilyenkor képződik a jég.

Természetes, hogy ily körülmények között lényeges a lövők kiválasztása.

Adjunk fizetést a lövőnek, de ne felejtjük el, hogy a védekezés csak akkor lehet sikerdős, ha egyesült erővel fogunk hozzá. Minden állomáson legalább öt lövőt ajánlok.

Azért ötöt, mert a lövő néha lenn kasszal, vagy malomra jár, elkészni pedig nem szabad. Ha a huttához nem férne az ember kules hiányában, le kell szedni az ajtót erőszakkal; egy jókora jégeső nagyobb kár, mint egy ajtó, vagy zár pótlása.

Másik fontos szempont a puskapor beszerzése.

Tavaly láttuk, július 2-9-ig legalább 12-szer kellett volna védekeznünk. Eközben ellogyott összes lőpor készletünk, vagy 6 métermázsá, s a puskaporról nem szabad takarékoskodni. A viharágyúzás félrendszabályokat nem tűr. Aki puskapornál spórolni akar, az fillérekkel spórol, az ezresekét pedig az ablakon dobja ki. A lövöldözést sikeresen végezhetjük, ha minden viharágyúnak 20 kiló puskaport adunk, ez 40 ágyúnál 8 métermázsát jelent. Miután készletben van talán 2 métermázsánk, tehát jövő évre 11 métermázsát kellene rendelnünk. Ha ezt derék jegyzőnk szokása szerint igazságosan holdak szerint elosztja, alig esik 10 krajcárnál több egy holdra, lévén a stridói jegyzőségnek, ha jól tudom 8000 holdja. Ez pedig oly csekély költség, hogy ezt senki sem fájlatja meg.

Ha egyik évről a másikra marad vissza puskapor, az nem baj; de ha kellő időben nincs, az már nagy baj. Azért inkább többet rendeljünk, mint kevesebbet. Ha nincs pénz, van takarékpénztárunk. Az majd ad, hisz annak is nagyon érdekében van a jó védekezés, pontosabban kapja a kamatait.

Vegyen példát derék népünk a második Hegykerület kitűnő bírájáról és a szomszédos Stájer Szt-Wolfgang derék lakosságáról, akik vagy 8 jégverésből jó védekezés mellett annyira megmentették szüretjüket, hogy a jól kezelt szőlők holdanként 80 akót termeltek, külön elsőrangú bort, pedig körülöttük volt jég 70%-tól 100%-ig; azonkívül fagykáruk is volt. De a derék bíró maga is pénzt áldozott, sürgőt, forgót és fáradozott meg is kapta a jutalmát, Isten éltesse!

Ezen sorokat előre küldöm, hogy a nagyközönség tájékoztassa magát és ha valaki célirányos dolgot tud, avval előhozakodhassék. T. i. február 23-ára nagygyűlés lesz a stridói községházában vasárnap d. e.

10 órakor. Kérem a stridói fára összes községi képviselőit, hogy e napon az összes kérdésekről határozatot hozhassunk és teljes munkát végezhesünk. Egyszermind kérem az összes nagybirtokok tisztelt képviselőit a megjelenésre, mert éppen itt nagy szükség van intelligens gazdákra.

Ez abból állhatna, hogy valamivel napkelte előtt szükség esetén minden ágyú 30 lövést adna le. Csak akkor van dér, ha szélcsend van, a lövések hanghullámai okvetlen mozgást idéznek elő és használhatnának.

Viharágyúink rajvonala kitűnően fel van állítva, majdnem mindenfelé 4-5 is van. Már tíz éve, hogy jó sikerrel védekezünk. Az ország érdekében is volna, hogy ez irányban több tapasztalatot szereztessenek. Azért kérném mélt. Konkoly Thege urat, a meteorológiai intézet és csillagászati intézet elnökét, hogy kegyeskedjék bennünket vagy 3 új viharágyúval gyámolítani.

Az első évben már volt kegyes bennünket 100 drb röppentyűvel segíteni, amelyek kitűnően beváltak és amelyekről csakis drágaságuk miatt mondtunk le utóbb.

Megemlítem, hogy Franciaországban is jó tapasztalatokat szereztek viharágyúzással, nemcsak nálunk, aminek oka nálunk talán az, hogy csak 1 magasabb hegyhát van vagy 3 mérföld távolban: az Ivanscsicza Horvát országban, de onnan soha sem jön jégverés.

Ha végre a mostani biztosító társaságok honorálnák fáradságunkat és a védekezők védekeken nem 12, hanem csak 2%-ot szednének, akkor mind a két fél jól járna.

Br. Knezevich Viktor.

A muraközi horvát nyelv.

A múlt számban fenti cím alatt megjelent cikkre fölöslegesnek találnám válaszolni, ha a t. cikkiről a többi közt nem érinti a »Medjimurje« szerkesztését, amelyről dicséretileg nyilatkozik ugyan, de ugyanakkor bizonyos kiválmaknak ad kifejezést, a melyek szerinte emelnék a lap nyívóját.

Azt írja, hogy a szerkesztőnek sokoldalúva kell, hogy tegye a lapját, s gazdasági, társadalmi cikkeinek »megeresztésére« is kell, hogy legyen rendezkedve. De nyomban hozzászeli, hogy ebben a szerkesztőnek igen nehéz szerepe van.

Bizony, ez igen szép tanács, t. cikkirő ur, csak az a baj, hogy a lap financialis helyzete miatt mindössze 3-4 emberre hárul a teher, akik nem annyira pénzért, mert abból igen kevés van, hanem a muraközi nép iránti őszinte, benső szeretetből és hazafiasságból vállalkoztak e nehéz feladatra.

Sokoldalúvá tenni egy lapot csak úgy lehetséges, ha minél több ember ir bele. A közélet eseményeit, közérdekű dolgokat alaposan tisztáznai csak úgy lehetséges, ha azok

minél több oldalról nyernek megvilágítást s a dolgok megítélésében mennél több ember vesz részt. — De épen ebből jutott nekünk a legkevesebb! Irni sokan tudnának, de nem akarnak; és viszont van olyan nem egy, aki szeretne írni, de nincs hozzávaló képessége. És ez még mind nem volna olyan nagy baj, ha nem akadnának a bölcs bírálók közt olyanok is, a kik a szigorú, de igazságos kritika helyett a gúny fegyveréshez nyulnak, s egyszerű írka-firkának, feltűnési viselkedésnek minősítik a lap munkatársainak hazafias fáradozását.

Egy másik pontban meg azért aposztrofál a t. cikkíró, hogy miért fordul elő a horvát részben Csáktornya helyett Čakovec, Perlak helyett Prelog és így í.

Nem tudom, beszél-e t. cikkíró úr liszta muraközi nyelven vagy sem; továbbá van-e *nyelvérzése*, mely minden nyelvtudásnak elengedhetlen kelléke. Ha van, hogy fordítaná le akkor ezt a mondatot: »Most jöttem haza a csáktornyai vásárról?« »Ve sam došel dimo iz čsáktornjaiskog sejma?« Vagy: »a ferencfalvai és szilónai nép másképp beszél mint a stridói.« Talán így: »Ferencfalvai és szilónai puk drugáč govori, kak stridoiški?« Nem sérti az ön fülét ez az idegenszerű »aiskog, aiski« helyrag, illetve képző.

Vagy vegyük a helyragokat. »En Csáktornyára megyek és onnét Sztilonára.« — Ezt bizonyára úgy adná vissza: »Ja idem v Csáktornjau, vagy Csáktornju, a odonut k Sztilonai, vagy Sztiloni?« Na hát, muraközi ember így beszélni és írni soha sem fog!

A magánhangzóval végződő helyneveket csak alanyesetben fejezhetjük ki magyarosan, de minden más esetben kénytelenek vagyunk a horvát hangzású névhez folyamodni, ha helyesen akarjuk alkalmazni a grammatika szabályait. Rólam csak feltételezi t. cikkíró úr, hogy nem szoktam horvátosítani, de azért úgy beszélni, a mint azt t. cikkíró úr kívánja, soha sem fogok és azt hiszem, más sem.

Még valamit! T. cikkíró azt mondja, hogy nem nevet azon, ha a jegyző így szól a félhez: »Kuma, podpišite ov szerződés, vagy idézés.« Vagy ha így beszél a muraközi ember: »Dobil sam idézésa na tárgytás, zutra pem k fiskaru, onda pem k lörvényzėku, pak napravimo felebbezésa.«

Na hát ezen én sem nevetnék, de azért nem helyeselném. Vagy beszéljen az ember tisztán magyarul vagy horvátul, de keverni ezt a kettőt ott, a hol van rá megfelelő kifejezés, nem szabad.

A jegyző, ha tud horvátul, úgy fejezné ki magát: »Kuma, podpišite ovoga kontrakta ili citovanje.« A muraközi ember pedig így: »Dobil sam citovanje na sud ili rezpravu, zutra pojdem k fiskaljusu a odonut v Kanizsu na sud, vagy k sudbenomu stolu (habár a »törvényzék« és »végzés« szót gyakran használja) i ako zgubim suda, onda bum appellaral.

Az olyan beszédért — mint előbb említettem — ne szőljük meg a jegyzőt, ha nem tud horvátul, de már a muraközi ember hibát követne el, ha úgy beszélne horvátul, a hogy azt a t. cikkíró mondja.

Ilyen formán nagyon könnyen megtörténhetnék, hogy a nép rálépne a műfordítás veszélyes útjára, mint az egyszerű diák, a kit a tanár felszólított, hogy fordítsa le magyarra a következő mondatot:

»Brutus cum Casca in manu enecavit, O. P. U. Liberum Augustum.«

A diák hamar kész volt a felelettel:

»Brutus laskával kezében énekelte az »O du lieber Augustin!«

Eszembe jutott még a kákafüzesdi kéményseprő esete, akit az alispán magához hivatolt rapportra, mivel két közsegeben nem tisztogatott kéményt. A kéményseprő németül kezdett védekezni, mire az alispán megpirongatta, hogy megyei kéményseprő létere hogy mer németül beszélni.

Jó fán, úr vicispán, tudja én mágyarull felel a lüst király. — Tűdot alispán — így kezdte — az cudar két helysék mekfan, tűdot olyan cudar kálomista nép (pedig az alispán is kálomista volt) először hátadhoz verik a lapterja, — azután nekded rugjanak nem jó helyre, aztán megkergesenek tégedet piszkálával az egész község, mert számár vagy mindenestül. . . .

Jobb lesz ha németül beszél! — találta már szükségesnek mondani az alispán.

Ha a népet rávennők, hogy olyan stílusban beszéljen, a hogy azt a t. cikkíró említi, — akkor nem egyszer lennénk fültanui olyan párbeszédnek, a melyről nem egyszer halottam mesélni. Egy idevaló község derék korcsmárosa — még a régi jóvilágban történet — husz liter muraközit ígért törzsvendégeinek, ha megludja, hogy az utcán magyarul beszélgetnek egymás közt. A kellemes fantáziákat ébresztő borocskára mindenki áhított, de legjobban a kisbíró és András komája, — akik öntelt büszkeséggel mondogatták, hogy ők kitűnően beszélnek magyarul. Másnap a koma lyukas csizmát vitt a hóna alatt a csizmadiahoz s utközben találkozáva a kisbíróval, ilyen párbeszéd fejlődött ki közöttük:

Hej kumek huvá misz? A kopitába? — kérdezte tréfásan a kisbíró és itt a megrökant csizma félretaposott sarkára mulatott. Ja! — volt a kurta válasz.

Hát te Karlek huvá misz, a kancelláriába?

Nem, in megyek a mesznicába. Mit csinálsz a mesznicába?

Viszem zenyim felesig funt govedinába. S ezzel kezelt szoritanak egymással, s mindakeltő egyszerre örömtelt szívvel felkiált:

Hej, kumek, máma lesz a kocsmába glu-glu-glu-glu!

A kultura ünnepe.

A magyar közművelődésnek és a hazafias szellemnek terjesztését munkálja a Dunántúli tizenegy vármegyéjének területén közel két évtizedes fennállása óta a »Dunántúli Közművelődési Egyesület«, amelynek élén Szell Kálmán, Pallavicini Ede ögróf és Rákosi Jenő állanak. Az egész Dunántúli területét és a nagy nemzeti feladatokat egész tömegtől felkaroló általános D. K. E. közreműködését az egyes vármegyékben parcellás egyesületek is támogatják és legfőképpen gróf Batthyány Pál Zala vármegye érdemeiben gazdag, lelkes főispánjának s a megyei közélet fejletésében odaadó munkatárának Arvay Lajos alispánnak köszönhető, hogy a nemzeti eszméknek Zala vármegye területén való terjesztésére most megalakult a »Zala vármegyei Közművelődési Egyesület« is szerves kapcsolatban az anyae egyesülettel.

A hazai kultura fényes ünnepe lesz a nemzeti közművelődés eme legujabb várának felavatása, mely mint köztudomású február hó 10-én déli 1 órakor fog Zalaegerszegen, a vármegyei közgyűléssel kapcsolatban, gróf

Batthyány Pál vezetése alatt a vármegye székházán lefolyni.

Fáradhatatlan buzgalommal és fényes tollalval lelkesítette dr. Ruzsicska Kálmán a vármegye kiváló tanfelügyelője a megye hazafias társadalmát és munkálkodásával a közhangulatban megérelte az eszmét a megalkitandó Zala vármegyei Közművelődési Egyesület érdekében. Ő dolgozta fel az új egyesület alapszabályait és az ő körültekintő és gondos elabóratumához mindenben hozzájárult Szell Kálmán elnöksége alatt a D. K. E. is.

A magyar hazát csak az egységes nemzeti kultura teheti valóban egységessé, magyarrá, nemzetivé, a nemzeti kultura gyors és hatályos terjesztésére pedig az állam erői csak akkor elégségesek, ha a társadalom erői egészítik ki azokat. Ezért öröndetes Zala vármegye hazafias társadalmának ezen nemzeti célú mozgalma, mely megteremtette a megyei közművelődési egyesületet és a mely saját erejéből kívánja első sorban azokat a feladatokat, melyek Zala vármegye kulturai szükségleteinek kielégítését célozzák.

A kultura hétfői ünnepén a D. K. E. küldöttségét Hertelendy Ferenc főrendiházi tag fogja vezetni és az alakulás nagy jelentőségű aktusán a D. K. E. részéről felszólalni azért, hogy hazafias örömdének adjon kifejezést, amiért a kultura eszméje Zala vármegyében oly lelkes fogadtatásra talált.

Dr. Fodor Oszkár
a D. K. E. főtitkára.

K Ü L Ö N F É L É K

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Óriás Oszkár helybeli adóhivatali díjnotok ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki az ipolysági pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősséghez.

— **Új ipartestületi jegyző.** A csáktornyai ipartestületnél elhalálozás folytán üresedésben volt jegyzői állásra Pálkás Sándor helybeli nagyközségi segédjegyző választott meg.

— **Megyei gyűlés.** Zala vármegye törvényhatósági bizottságának február havi közgyűlése 1908. évi február hó 10-én lesz megtartva a vármegyei ház gyűléstermében. — A tárgysorozat 92 pontból áll. Muraközti érdeklő tárgyak a következők: A csáktornyai főszolgakiró 5124—907. számú jelentése a Miksavár-stridói törvényhatósági útnak a marhabajtó útak sorába leendő felvétele iránt. — Az alsódomborui körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek körállatorvosi állás szervezése tárgyában hozott határozata. — A megyei árvaszék 41438—907. sz. előterjesztése a Klárics Verona drávaegyházi lakósnak gondnokság alá helyezési ügyében felmerült és az előlegnyilvánlatlasi alappól kiutalt 24 kor. 60 fill. költség törlése iránt. — Öv. Hartmann Adolfné szül. Farkas Rozi csáktornyai lakosnak özevegyi ellátás és neveltetési pótlék megállapítása iránti kérvénye. — Öv. Hajdardovics Ferencné muraszardahelyi lakos kérvénye öv. nyugdíjának megállapítása iránt. — Mesterics Aladár és Pintarics Pál felebbezése Podbreszt község képviselőtestületének a község nevére kiállított regale kárlalanitási költségnek a podbreszt volt urbéres közbirtokosság tulajdonába való átengedése tárgyában hozott határozata ellen. — Muraszardahely, VII-ik és VIII-ik Hegykerület és Réthát községek képviselőtestületeinek az anyakönyvi

kivonati díjak hováfordítása tárgyában hozott határozatai. — Bottornya község jogi testület törvényhatósági pótdadjának törlése. — Lapány, Hétház, Majorlak, Muranyirád, Muraszentmárton községek törvényhatósági és községi pótdadjának leírása. — I., II. és III. Hegykerület, Räckanizsa és Murafüred községek törvényhatósági és községi pótdadjának leírása.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** A nagykanizsai kir. törvényszéknél I. hó 3-án kezdődött az esküdtszéki tárgyalás hat napos ciklusa. E hó 3-án vádoltként Boszmann István 24 éves vagonos kismihályfalvi legény állt az esküdtszéki bíróság előtt. A vádat szándékos emberölés büntelletté emelték ellene. A száraz tényállás az, hogy 1907. év július 1-én éjjel Boszmann együtt mulatott a kocsmában feleségével, testvérével és Renn Istvánnal. Éjjel után távozott a társaság, félóra múlva azonban Renn visszajött vérbe borultán és azt mondta, hogy a mezőn Boszmann többször megszurta. E sérülések következtében Renn 13 napig betegeskedés után meghalt. Megjegyzendő, hogy Boszmann már büntetve volt rablásért. A vád- és véd-beszédek meghallgatása után az esküdtek a hozzájuk intézett kérdésre, vajjon bűnös-e vádolt abban, hogy Renn Istvánt szándékosan, de ölési szándék nélkül olyképen bántalmazta, hogy a szurások következtében Ren halála rövidesen bekövetkezett, igennel feleltek; mire a törvényszék Boszmann Istvánt öt évi fegyházbüntetésre ítélte, melyből 1 h. és 27 napi vizsgálati fogságot kitöltöttek vett. Az ítélet, melyet este fél 8 órakor hirdettek ki, jogerős.

— **Meghívó.** A «Csáktornyai Szépitő Egyesület» ezen évi közgyűlését február hó 9-én délután 5 órakor a Muraközi takarékpénztár helyiségében tartja meg, melyre a t. lakok ezután is meghívhatnak. Az elnökség.

Korcsolya tolvaj. Solya Gusztáv nagyfalusi lakos m. hó 5-én Löbl Rezső helybeli lakostól egy pár korcsolyát hat korona értékben ellopott. — Feljelentetett a kir. járásbírósnak.

— **A város tanácsterméből.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete I. évi január hó 25-én Petrics Ignác városbíró elnökle alatt ülést tartott, a melyen a következő ügyek tárgyaltak: 1. A nagyközség 1907. évi összes számadásainak megvizsgálására kiküldettek: Szilágyi Gyula, Heinrich Miksa, Gráner Miksa, Iváncsik Ignác, Premec Miklós, Masztnak József és Czvetkovics Antal. 2. Az esküdtek alapjastromának egybeállításához kiküldetnek: Gráner Miksa és Mózes Bernát. 3. A községi utak felügyeletére megbizatnak: Petrics Ignác közs. bíró és Sáfrán Károly helyettes bíró. 4. Kulcsár József és Kulcsár Sándor illetőségét Csáktornya nagyközség képviselőtestülete megtagadta. — 5. Özv. Hartmann Adolfné kérvénye, melyben elhalt férje után 1907. évre járó községi jegyzői nyugdíjalap tartozását a községi pénztárból kifizetni kéri, kedvező elintézkést nyert; ellenben azon kérelmét, hogy elhunyt férje után a község részéről kegydíj állapíttassék meg, a képviselőtestület elutasítja, mert a községi jegyzői nyugdíjalap terhére özevgyi ellátásban részesül. 6. Mavrek István és társai Csáktornya-battyáni lakosok kérelmét a községi közlegelő használatáról alkotott legelőrendtartás módosítására vonatkozólag elutasította; ellenben elhatározta, hogy megteszi a lépéseket, miként a 41. sz. órházról napnyugotnak a délviasút pályatestén keresztül egy átjáró létesíttessék, melyen keresztül a szarvasmarhák közleked-

hetnének. 7. A községi közlegelőn nyilvános árverés útján eladott állólak után befolyt 904.20 K a községi közpénztárba beutalta. 8. Az építkezési és utcaszabályozási tervkép s azzal kapcsolatos egyéb mérnöki munkálatok befejezésére véghatáridőül I. évi febr. hó 29-ik napját tűzte ki. 9. Az előjárásnak előterjesztését a fogyasztási adó mikénti kezelése tárgyában jóváhagyta. 10. A községi pénztár havi rovincsolásaihoz Benedikt Ede, Mózes Bernát, és Fina Ferencet küldte ki. 11. Kovács István, Vugrincsic Ferenc, Uuterecker József, Bacsay Albert és Mik Szilárd javára törölt állami adók után kivettelt községi pótdadját leírásba hozta.

— **Tűzoltó bál.** A csáktornyai önkéntes tűzoltóegyesület I. évi február hó 1-én tartotta a szokásos táncvigalmát a Zrinyiszállónak ez alkalomra pompásan és izlése-sen feldíszított nagytermében. Körülbelül Karneval herceg uralkodásának a derekára értünk febr. 1-én, de azt lehet mondani, hogy ama napon volt a legmozgalmasabb éjszaka e farsangban. Derék tűzoltóink e bálján mulatott Csáktornya népe nem círátkodó pompával, de annál for.óbb jó kedvvel. Ennek a bálnak pártját ritkító sikere emlékeztet lesz nemcsak tűzoltóink, de mindazok lelkeiben, kik ama éjszakan farsang fejedelmének hódoltak. Vajjuk megöszintén, hogy tűzoltóink már hosszú éveken keresztül rendeztek táncvigalmakat, de látogatottság és jó kedv dolgában felülmúlta mindannyit a mostani bál. Csáktornya derék közönsége kimutatta rokonszenvét ezen, — egyike a legrégibb egyesülete irányába, mert e mulatságon fesztelenül, kedvesen érezte magát a bálteremben, úgy, hogy nehéz szívvel hagyta el kivilágos-kivirradtkor a baltermet. Ifjú hölgyeink nem panaszkodhatlak tánc dolgában, mert bizony volt ott vig-ás, ropogós tánc elég. A tűzoltóság e helyen el nem mulaszthatja, hogy szíves résztvevőknek, nemkülönben a felülfizelőknek leghálásabb köszönetét fejezze ki ezen báli éjszaka egy anyagi, mint erkölcsi sikeréért. Összes bevétel 548 kor. 80 fill. volt. Felülfizetni szívesek voltak: Hajas József, Nuzsy Mátyás, Mesterich Aladár, Katonai áil. parancsnokság 10—10 K, Neumann Róbert 8 K, Mráz Testvérek 6 K, Salon Péter, Neumann Vilmos, Mayercsak Gyula, (Nagyfalu) Herrnstein Mihály, Heilig József, Neumann Samu, Morandini Bálint, Dr. Wolf Béla, Zakál Henrik, Pethó Jenő, Löbl Rezső, Strausz Sándor, Kolmanics Ferenc, Iváncsik Imre 5—5 K, Petrics Ignác, Horváth Pál, Molnár Gáspár, Masztnak József, Steinberger F., Dr. Hidvégi Miksa, Sztrahia Testvérek, Gábrec János, Antonovics József, Vidovics Pál, Dr. Hajós Ferenc, N. N., Benedikt Béla 4—4 K, Martonossy Imre, Dr. Schwarz Albert, Tóth István, Kayser Lajos, Rosenberg Lajos, Heinrich Miksa, Wollák Rezső, Oreski István, Meider Mór 3—3 K, Perszlec Ignác, Dautsch Zsigmond, Stolzer József, Binder Károly, Sántik Balázs, Zemán Vince, Holc-mann Mihály, Blau Sándor, Weisz Miksa, Meissner Emil, Hirschmann Leo, Dr. Wollák Béla, Holub Oszkár, Plichta Béla, Kelemen Béla, Gráner N., Deutsch Salamon, Gerst-mann Lipót, Molnár Ferenc, Hencsey Gábor, Rosenberg Richárd, Schwarz Jakab, Dr. Schwarz Lajos, Bencsák Stana, Zselezen Fe-renc, Szivoncsik Antal, Kötzig Károly, Pecsornik Rezső, Prey Konrádné, Marinovics Ferenc, Plichta Ferenc 2—2 K, Hoffmann Ignác, Ács János, Fischer Vilmos, Prostenk-Gusztáv, Hirschler Emil, Novák Ignác, Fried-rih Zsigmond, Mussil János, Bolgár Benő,

Barkóczy László, Herlinger Sándor, Nádasz József, Fischer József, Lufschütz N., Rosenberg Gyula, Heinrich Sándor, Zsilávez József, Simon József, Kertész Lajos, Schwarz Antal, Krall Mátyás, Rosenberg Kálmán 1—1 K, N. N. 40 fillér.

— **A Zalavármegyei Közművelődési Egyesület.** — mint a »Dunántúli Közművelődési Egyesület« fiókja — 1908. évi febr. hó 10-én egy órakor a vármegyeház nagy termében tartja alakuló gyűlését következő tárgysorozattal: 1. Megnyitó. 2. A Dunántúli Közművelődési Egyesület központi kiküldöt-teinek üdvözlése. 3. Alapszabályok megalla-pítása. 4. — Tisztikar megválasztása. — A kik a gyűlés után megtartandó közebéden részt venni kívánnak, szíveskedjenek magu-kat február hó 7-ig Dr. Csák Károly szer-kesztő urnál Zalaegerszegen előjegyeztetni. Egy teríték ára 4 korona.

— **Orvtámadás.** Folyó hó 6-ára virradó éjjel a helybeli uhlanus osztály két tisztje (egy kapitány és egy hadnagy) a gyaoutlanul hazafelé haladó, semmit sem sejtő Novák Károly takarékpénztári tisztviselőt, vasbottal (vagy bokszal, úgy fejbeütötték hogy az eszméletlenül összeesett. Járókelők szedték fel és vették ápolás alá. Halántéka fölött több centiméter hosszú és mély sebet kapott melynek gyógyulása több hetet vesz igény-be. A támadás okát a zágrábi hadtestpa-rancsnokság vizsgálata fogja kideríteni, hová az ügy felterjesztett.

— **A következő sorok közlésére kérel-tünk fel, melyeknek azon megjegyzéssel adunk készséggel helyet, hogy mi az emli-tett hírt a nyomozó csendőrségtől kaptuk.**

»Tekintetes Szerkesztő ur! B lapjának f. évi január 12-iki számában »hűtlen cse-léd« cím alatt megjelent közleményre nézve legyen szabad megjegyeznünk a következő-ket. — Minket egy este egyetlen egy izben kínált meg Szálak Julia egy pohár almabor-ral. Ezt mink gyanútlanul elfogadtuk. Egye-bet a dolog előzményeiről nem is sejtettünk. Nem áll tehát az, hogy mi a lopásban rés-zesek vagyunk, vagy hogy a bor állítólag lopott voltáról tudtunk volna. Az eljárás a hatóság előtt folyamatban van; ártatlansá-gunk kétségtelenül ki fog derülni. Vagyunk kiváló tiszteeltel Sebáher Mihály és Prejner József.

— **Vendéglőmegnyitás.** A szentilonai vendéglőt, a város közönségének kedvec kiránduló helyét, Ifj. Knortzer Károly bérlet-te ki, azt átalakította és február 1-én megnyitotta.

Főmunkatárs: **Brauner Lajos.**

Nyilttér.*)

A folyó hó 6.-ra való éjjelen velem történt azon — a lovgias eljárásán kívül eső — inzultusért, melyszerint a helybeli helyőrségnek általam személyesen nem ismert két tisztje annélkül, hogy őket előzőleg akár szóval, akár tettel, vagy bármely más formában megbántottam, megsértettem volna, avagy hogy ezt — a forgalomban levő ver-ziók szerint — az inzultust közvetlen megelőzőleg tenni szándékoztam volna — (állítólag bottal támadtam volna rájuk, holott se bot, se más védelmi eszköz nálam nem volt) — az utcán, miután a velem volt barátaimtól elváltam, — tehát menten minden segélytől — orvul lebu-nkoztak, az illetékes fórumokon, illetve hatóságok-nál — tehát megbántatásomhoz hasonlólag: a lovgias eljárásán kívül fogom a méltó elégtételt keresni.

Csáktornya, 1908. február 8.

Novák Károly.

* E rovat alatt közlettekért nem vállal felelőset a szerkesztő.

ve pošiljke se tiču zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane
pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazi društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 8 kor
Na polo leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa
računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Nekaj od viherski štukah.

Uzmimo samo iskustnost od zadnje dve godine, pak budemo videli, kaj trebamo delati, da nam štukanje viharah na hasen bude. Kroz deset godine toliko iskustnost si je mogel i najzadnji vincelir dobiti, koj skomrom već zna, kak profesor šteri, jer od toga još i on nezna čuda. Vezda, kada su nam prvi dan 20 mekot zemlje prijavili za sadenje duhana, nebi samo grešno zanemarenje napravili strelanjem viherskim štukom, ako bi to zanemarili, nego i najveću hurmastoću. Od vezda čuda vrednosti bude u pogibelji. A asekuracia je jako draga, od duhana 10 procentah, od grozdja 12 procentah, a pri grozdju samo od toga dana gilta asekuracia, kada počne grozdje cveti. Dakle (isto ranu) onda ne gilta, kad je najpogibeljna tuča, jer onda i na 2 godine možemo se kvaruvati.

Kako bi se mogli braniti proti tuče?

Od svakoga oblaka može tuča biti. Lani juliša 2-ga od Robádi občine videl sam napriliku jednu plafu veličine oblaka, iz kojega za par minut jedan-dvaput je drmelo i toča je hapila padati za tim iz toga! Ako bi svi bili pucali nad oblak, sigurno nas nebi tuča zbila. Od juliša 15-ga do augustuša 15-ga na svaki oblak, koj od Štajerske strani dojde, moramo pucati, ali grmi, ali ne. Kada oblaki neprestano grmiju, uvek moramo streljati na nje. Samo tak dugo, dok nam rok štuka dopusti. U 1906 leti tak su se branili v augustuša grof Zichy, Festetics, Strigofcsak i Kiss, zato njih je tuča ne zbila. Ali dugo se jako teško braniti, zato, ka neprestano nemožemo streljati. Pripetilo se, za 3 dni i 3 noći neprestano bi bili trebali streljati, ali to je ne moguće. Strelanje neprestavi niti grmljevicu, niti dezdja, ali proti toči jako hasni. Nekoji misliju, ka u noći ne curi tuča. Kaj bi ne? Naprimer lani jul. 8-ga i u noći je sve tuča potukla. Zato oni, koji imaju štuke, moraju i u noći paziti na oblake. S strelanjem nesmemo zakesnuti, nego predi ne moramo hapiti streljati, nego tuča pada.

Važno pitanje tko strela?

Sigurno da onda budemo imeli dobre strelače, ako nje dobro budemo plaćali. Onaj gazda, koj vekuš goricu ima, najmenje 4—5 strelače mora držati, ito zato, jer jedan strelač uvek mora kod štuka biti, a drugi zatoga možaju drugo delati.

Kak znamo, k strelanju i praha nučamo. Što špara s prahom, on samo fillere špara, a stotinke hiti vun kroz oblok. Na svako strelanje 20 kila praha trebamo dati. Imamo vezda sveskup 40 štuki, a praha samo za 1908 leto imamo 2 maže, dakle još 11 maže bi nucali, kak znam Štridovski hatar ima 8000 mekot zemlje, i tak na svako mekoto zemlje ne dojde više 10 fillira. A to je pak malo, toliko svaki more

dati. Zemajmo za peldu birova od II. Hegykerület, koj ne samo zrečjum, nego i spe-nezi pomaže sve to. Ove reči zato pišem, da napre naznanje dajem mojimi domorodci, ka se sve zato dospomenemo na velikoj skupčini, koja bude febr. 23-ga ob 10 vuri u Stridó občini. A ob tim puo prosim Konkolly Thege gospona predstojnika meteorologie i Zvezdarnice, da nas bar s trima štukami naj pomaže.

Br. Knezevich Viktor.

Svakovrstne novosti.

Da ogenj nastane v štali, kaj je čineči onda gazda?

Dokazano je, da vu takvoj nesreči je jako teško spraviti vun konja. Konj se na tuliko prestraši, da niti na lepu reč, niti pod siloma se neda vun spraviti. Kuliko i kuliko put se već pripetilo, da su konji poleg toga zgoreli. Jer v takvoj pogibelji po navadi svaki zgubi glavu, drće sim i tam i od velike strahote nezna, haj bi najpredi obranil. Naravski, da svakomu gazdi najpredi dojde na pamet obraniti svoju familiju, a zatim marhu — Svinje, krave je jako lahko spraviti vun iz kotca i šale ali konje ne. On, kak čuti dima, neda se vun. V takvoj priliki je najbolje moko vreće ili plafu hititi konju na glavu, zakriti mu oči i onda ga je — kak velju — čista lahko muči vun speljati z štale. Veliju i to, da je dobro hame ili homota hititi na njega, onda se da vun z goreće štale.

Luftajmo štale!

Največ gazdov nevupa v zimi stalna vrata odpreti, ar misli, da se mu marha zmrzneju. A moremo si misliti, da vu takvoj štali, de je silna duha od sceline, tak da ščiple za oči, nemre biti marše zdravo. Maršetu je ran tak potreben friski zrak, kak i čoveku. Zato je potrebno, da svaki den z luftamo štalu. A to je najbolje načiniti okoli pol dneva. — V smrdečo štali marha lahko očnu bol dobi, osobito konj. — I ne samo da z luftamo štalu, nego potrebna je, da i marhu vun pustimo na jen čas, da se razgiblje.

Pepel kakti gnoj.

Pepel je jako dober gnoj osobito od trdih drv, od mehki drv pepel već nevalja tuliko, a najmenje je vrēden pepel od lapora. — Čez zimu se toga dosta nabere, i zato bi škoda bilo to zahiliti, nego mešajmo pepela s gnojom i na protuletje je dobro gnojiti s tēm pod svako silje. A najbolje hasni pepel goricam, sadovnom drevju i senokoši.

Poljska prirečja.

Rajši vu slami živeti, kak vu svili vumreći. Svakomu svoje: gosponu zlatnu

vuru vžep a mužu korbača na hrbet. — Gospodska milost, ženska želja se premēnaju kak jesensko vrēme. — Kaj gospon obeča, to mora muž zvršiti. — Ako se gospona pravdaju, onda stroške muži platiju. Gospon je i v peklju gospon. — Pred gosponom naj kazali pēneze. — Koj pije: on bu tusti; koj je zaljubljen: on zdrav ostane; koj bije svoju ženu, on v nebu dojde. — Ako piješ, vkradni maljone, ako vu vodu očeš skočiti, skoči de je najgloblē. — De se bijeju, odonut bejži, de kaj davleju, tam ostani. — Poljak, ako je lačen, puši, židov si popēvje a ruthēn ženu bije. — De su dva poljaki skup, tam su tri stranjke. — Poljak na jezku nosi dušu. — Muž se tak dugo neprekriži, dok negrmi. — Muž od glada vumre, gospon od svega dobra. — Kaj je slobodno popu, je nē slobodno orgolštu. — Ako se pop do sitosti najē, lahko prodekuje od posta. — Pop i doktor jen drugomu pomažuju: jen zakole čoveka a drugi zakopa. — Kralji imaju velike oči i duge ruke. — Da kralj vumre, i njega črvi pojeju. — Poljodelavec bi rad zemlju, plemenitaš šume, trgovec pēneze, mešterski čovek delo a ž na pak čeli svēt. — Tuljanska prirečja: Koj bi se rad za jedno leto obogatil, on je vrēden, da ga predi, kak pol leti mine, obēsiju. — Židovska: Od drobnih penz z neš bogat, od prirečja neš muder. — Iudianska: Dvaput je napravil falingu Bog, da je stvoril zlatu i ženu. Ruska: Da se bijeju, onda se bogatuš boji za obraz a siromak za reklec.

Ex-lex.

Politički pregled.

Vu orsačkim spravišču su odonda kak smo pisalo od njega vnogo znamenitih stvarik zvršiti. Vu zakon je stupila pogodba sa Austrijom, vuredili stališ gazdov vu Erdelju, napravili su zakona za štelingu, vuredio se je stališ sudbenih osobah i t. d.

Takajše i delegacije su se skup zišle, da jim ministri skupnih poslov račun daju kaj su zvršili.

Vu Horvatskoj sada strašno se tira kortešacija. Premislite si samo 88 ablegatov je treba zabrati a gori njih ga stupilo za kandidate više četristo. Svi svi bi radi bili ablegati. Iz toga se vidi da vu Horvatskoj politika cvete i ljudi tam već iz politike živiju. Jeden opangjar je hitil svoju meštiriju na stran i hodi za se kortešuvati, da bi ga zebali. Si morete misliti, kakvoga bi zakona stvorili vu Horvatskoj, ako bi većina ablegatov opangjari bili. Strašno mnogo obečuju svi, koji su gori stupili za ablegatske kandidate. Jeden je napriliku i to obečal, da ako bude on ablegat, on to napravi, da bude rimski otec papa svoju stolicu prenesel vu Zagreb. Drugi je morti već

i nebesko blaženstvo obećuval a najznamenitiji je on, koj je zval sve ljudi za sobom vu jednu šumu i tam jim je kazal debele hraste te jim je rekel: Vidite ako občina to proda, mora peneze vu Peštu poslati, a vi dobite samo svrže. Ali ako budem ja ablegat, hej onda budemo mi vre navčili magjare, da budu oni nam plačali, a ne mi njim.

Najlepše je to, da ova gospoda, koja tuliko obećuju već vezda vu novinah nabiraju skup peneze, da se stemi penezi daju izebrati. Ili morti peneze deneju vu žep, pa hajd vu kavau i vrag se naj briga, kaj bu s mužom.

Tu mi napamet dojde i on dogodjaj, sa kojim nebude gizdava Muracsány občina. Poslušajte me. Vragi su negda vu starim vremenu bažula jeli, pa su onda svi smrdeli. Jeden je na drugoga rival da on smrdi. Tak je vezda vu Muracsányu. I tam su bažula jeli pa zato smrdiju. Ali svaki reče, da ov drugi smrdi. Niti jeden nije kriv. Ipak je krivnja njihova, i niti sveti Peter ne zeme z njih — da su na svete tri kralje bažula jeli.

Ali šali je kraj. Dosta je velika svinjarija, da se tu vu Muracsányu netko zato nedopada jer nezna horvatski. Jeli je to gréh? Im se je Dergovics školnik trsil i sigorno bi se navčil horvatski, kak su se vnogi mladi ljudi zna vu Muracsányu magjarski? Hej Muracsány, aii je dobro tvojim stanovnikom!

Vu prevzetnosti neznaju, kaj delaju. — Ali Bog bude poslat na nje. Jer buniti se pri svetoj materi cirkvi, buniti se proti zakonu to je grék a buniti se proti domovini to je tak veliki gréh, da si puntari ne zaslužuju nebo. Jer pri puntanju krv teče i ova krv za osvetu kriču vu nebo.

Šatan bude vam popeval sa svojim črnimi slugi najlepše popevke vu peklju vam puntari. Nē dosta da budete pokošali koštu kanizajskoga rešta nego i vragi budu se delili s črnou dušou vašou.

KAJ JE NOVOGA?

— Portugalskoga kralja su zaklali.

Poleg Španjolske zemlje stoji jedno mēnjše kraljestvo: zove se Portugalia. Glavni varaš ovoga kraljestva je Lissabon. — de je kralj stanoval svojim familijom. — Dēnes je vu tom varašu sve preobrno: veliki strah, žalost, javkanje, kak svigde, de se kaj izvanrednoga pripetilo. — I moremo reči, da za takovu krvočnošć s mo već zdavnja ne čuli niti čitali, kak se je ve, februara 1-ga pripetilo v Lissabonu, — da su naj jednoga dneva zaklali kralja i njegovo ga sina. Za ovu nečernost sledeće čitamo

Poleg Lissabona, ne dalko od varaša ima kralj svoj kaštelj, imem Villa Vicosa. Z ovoga kaštelja se povonul kralj febr. 1-ga svojim sinom k domu, Lissabon, na jednoj vdprtoj kočiji. V prvjoj kočiji je sedel Don Carlos (čitaj: Karlos) kralj, Amalia kraljica, Lajos Fülöp kronprinc i Manuel herceg, — a na drugoj kočiji Frankó, ministerski prezident. — Da se kralj na serdin varaša dopeljuval, već se strašno čuđa ljudstva zišlo skup, tak- da je kočija vu velikoj stiški samo korakom mogla iti. Odvečer ob 5 vuri se pripetilo, da su najenput samo nahrupili na kraljevu kočiju, spuknuli vun skrite karabēle i počeli štrēlati. Kučuš na to vudri med konje, ali v drugim hipu se prehliti mrtev dolji z kočije. Ve su dobežali policajci, koji su tri krvoloke zaklali a pet oranili.

Kak čitamo, više kak 20 razbojnikov je bilo okolo kočije. Jenput samo skoči zmed jih jeden s velikim kepjenkom kočiji i od zadnje strani dvaput štrēli na kralja. Prvič ga je na sinjaku trefil, a drugu bit je v hrbet pusil. Kralj se na to s obedvēmami rukami za glavu prijel i v sledećim hipu se mrtev prehliti kraljici v krlju. Zadnja reč mu je ta bila: Oh, kak je kraljica? — Ona živil! — odgovoriju mu drugi. Na to je još jenput odperl oči, a zatim zdehnul — zanavéke. Ran onda, da su kralja štrēlili, skočil je još jen drugi k svojemu pajdašu, vupre karabēlja v kronprinca, koj se na pol mrtev prehliti v krlju svojega brata, i na putu vumre. Kraljica je veliki cimer držala v ruki, i da je vidla, da jen haramija već se gori vleče v kočiju, klopila ga s cimerom po nosu. V drugim je već jen galženjak čital na kraljicu, ali predi kak bi sprožil karabēlja, jen soldat ga je sabljom po glavi vsekel tak, da se najenput mrtev zrušil dolji.

Iz kasarni su od svi strani bežali soldati i polovili vnogo ljudi, koje su na onom mestu našli, de je kralja dostigla smrtna nesreća. Kralj je ves bil v krvi, da su ga dolji zeli z kočije, da ga odneseju v arzenal. Da je kraljica vidla, da i na sina štrēlaju zakričala je na ves glas i s jednom rukom muža, a s drugom rukom sina obinula, da je obrani od smrti, ali zabadav, već su obedva dušu spustili.

Z med krvolokov prvi vodja je već mrtev. Zove se Bučka Manuel, 30 lēt star, pred tim je oficir bil pri 7. regimentu, a zatim učitelj vimbuesu i 8 lēt je služil kakti varaški učitelj v Lissabonu. Dva pajdaše je imel, obedva portugalski.

Kak z Madrida javiju, drugi dēn su odmah postavili v Lissabonu štatariuma, koj bude po najkrašjem putu sudil over krivcov, i za kojega se zavvēdi, da je med krvoloki bil, njega odmah daju štrēliti. Štatarium bu tak dugo gori stal, dok lastane mir.

Kak čitamo v novinaj, ovi haramiji spadaju med revolucioniste, koji se na svaki način boriju, da kraljestvo unštiju i na mesto toga skrikneju republiku. Po čēim orsagu se bojiju kaj se nej ljudstvo pobunilo i zato svigdi, de je samo čuti za kakovu bunu, pošleju soldate.

Kraljestvo je prek zed II. Manuel, koj je ve stopram spunil 18 lēt.

— **Tatbina.** Leszar Cecilia dekla iz Szelence je od Šafarič Jelene v Drávcásányu opravu vkrala do 7 korun vrđnosti, zbog česa je prek dana kotar-komu sudu.

— **Neverno družinče.** Sklepič Maria v Pusztakovci rodjena, dekla je prošloga meseca Varaždinu opravu vkrala od svoje gazdarice do 55 korun 60 fill. vrđnosti. A zatim je potegla i svoju družinsku knjigu i skočila. Kapitan Varaždinskoga redarstva je zbog toga pisal čakoskomu velikomu sudcu, koj je iztragu podigel.

— **Vdri su v štacun.** Pri Leitmann Mihalju mačkoskomu krēmaru su vdri v štacun 8-ga januara. Lokota su dolji vtrgli i odnesli z štacuna 16 kil cukora, 12 kil svinjske mašće, 12 nožov, 12 soponov, 20 komadov cigorie i 12 pipe — do 46 K. 80 fill. vrđnosti. Žandari na sve štrani išejuju nepoznate zločince, ali do ve su još nikaj nē zazvedili.

— **Zima.** Več par dnevoj se tak oštra zima zasekla, da se nemremo dosta natužiti. Zgeči sever, koj je v štrajkiral negdi v Siberiji, pohodil nas dēnes tjeđen s takšom silom, da strašno. Kak da bi štel ono nadomesiti, kaj je zamudil. Srđi se od jutra

do večera i fucka podjedno. Več vidi, da za čas dojde njegova skradnja vura, kada se zabadav črti, proti sunčenoj toploti, koja bu za kratko vrēme sve jakša i jakša, nemre se boriti. — K tomu pomaze još jen vekši neprijatelj, koj mu ono, kaj on čez dneve zazidje, za par vur do fundamenta raztepe: i to je topel jug. Mesto leđa najdemo mlake na putu, i za čas odpusti zmrzljavica povsud. — A mi pak komaj čakamo, da se rešimo zadušene hiže gret. No, samo strplivnost, i za čas se včakamo i toga!

— **Gostovanja.** Ve, da je duga mesojedja, se nepaščiju tak mladenci s ženitbom, kak prvēša leta. Samo da-da je čuti, da zamrči bajz, na znamēnje, da se po vulici svate igraju. — I onda beži jeden, beži drugi vun na vulicu svate glet. Dečica se veseliju kolačekom, koje zaručnica meče na lēvo i dēsno, a stareši pak idu zato, da prešarčaju para, kakov je, kak se drži. Mladenca malo što vizitira, nego stim bolje zaručnicu. Kak je spravljena, kakov vevce nosi na glavi, kakša je vu obrazu blēda iii črlena? Žene koje glediju mladoga para si želijuju, da bi još jenput došlo nazaj ono vrēme, da su se i one s vencom na glavi šetale svojimi mladenci vu cirkvu, a v drugim hipu već njim nehotocene vujde reč iz vust: ah, već nigdar! — A puče si brišeju oči od velike žalosti, da su z gubile opet jednu pajdašicu. — Ali tē plač, te suze nedodju iz srđca, nego z golēra. Vu sebi drugač misli! Viš, to je itak vraža pravica — veli vu sebi — da Žofa vēna nosi na glavi, a kam je ona nespretnēša od mene, a ja nesrečna sam se 24 vur postila k sv. Andrašu pak išće dēn denes petrožela tržim. No, naj bu, već dojde i pume Jozekili Ferkec, onda i meni deneju pocelicu na glavu.

A ve nam nehotonce dojde na pamet jedna stvar, koju je vrđno malo spomēnuti. I to je ponašanje svatov. Naj nemisli naša postovanja svatba, da njim očemu zakratiti dobru volju. Bod oslobodi! Dobru volju nekrati niti sam Bog, a kam čovek. D sta te-reju revolje i svakojački drugi križi čoveka, tak da mu dojde vrēme za veseliti se, naj se veseli. Barem pozabi malo za težkoće, koje mu doma večkrat niti spati nedaju. — Nego tu spomēnuti očemo one sēge, koje odsudi svaki čovek, koj samo malo da na postēnje i red. — Poglēdnimo samo mlajšinu, kaj zdelava po vulici, da v cirkvu idu svati. 10—11 let star vušivec obrača se s flašom pred svati, skače kak jopec a v zubej cmrli cigaretilina. Bog oslobodi, da bi prez toga išel na gostovanje! A stareši to glediju, i mesto da klopiju čeren perčeka, još se mu smejeju. S čim bolje skače, s čim bolje vrišči: juh, juh juhaha — jihehe — juhaha! — s tem su bolje stareši gizdavi. Nekoji još nosi zajca na kaputu, kak se skužal v mlaki ili v blati kam ga je kinkus hitil, i tak se grđi do cirkve,

A kaj da rečemo za gostovanje? Naši Medjimurci imaju lepe običaj: pri svatbi; od početka do konca čuti je tam lepe zdravice — najviše iz evangeliuma — ali čuti je i med tem i takše stvari, koje su odurne, i koje bi se morale zatrci na svakim gostovanju, i to je onašala, da se glicevu dobira. Onda kaj najviše mrzkoga zbrbratili To je cil. Starešim se dopada ova grđa šega, smejeju se na ves glas, a to sve bolje giblje »babu«, koja pobira s šeflom od table do table, da s čim odurneše laži zmore. No, dragi prijatelji, ovo vam nesluži na diku najmēnje. Neprimislite si, da ran onda, da se vi v tek smejeje nad nesramnom nori-

jom, poslušaju vas odzadi vaša nedužna deca, kojim se v takvoj prilici vu velikoj pogibelji obrača njihova čistoća. Zakaj si kvarite decu, tam, de bi samo lepe čine i reći morala čuti? Od ovoga se odstravite dragi Medjimurci, da nedojdemo na špot pred drugim narodom, koj takove mrzke šale nedopušta pri svojoj hiži.

— **Za krmare! gostionare izvadak propis naredbe, doblvu se na debellno papiru prikeleno komad 70 lillért košta, kod Strausz Sandora knjižarnim štacunu u Csáktornya.**

— **Zdruznu! ga je melin.** Kiralj Istvan je za mlinara bil v Turnišću. Dečko je bil jako pospani, i tak s pospanom glavom se obračal v noći okolo kotačov. Jenput ga samo zahači kotač za opravu i hiti pod se. Kotači su ga tak zdruzgali, spotri, da je ne bil k čoveku spodoben.

— **Tolvaji cigani.** Zabadau se nagraža varmedjija ciganom, da njim zeme v krej decu i pošle v takovu školu, de ne budu mogli do njih dojt. Zabadau se groziju oblasti, da nje zapreju v rešt ili njim zemeju konje, da se neđu mogli povazati, to sve nikaj nehasni. Cigani zato itak krađu. — Od, šesti mesta javiju da su cigani pokrali svakojačke stvari. Blizu Egerszega su tri komore spraznili tak, da do protulelja imaju dosta elemožije.

— **Smrt na sprevodu.** Jako žalosten događaj se pripetil v Kézdiszentléleku. Jenoga starca, Kovács Davida žena je vumrla. I da su nju sprevaljali na cintor bil je na sprevodu i njeni stari muž. Da su došli do groba, pustiju mrtvicu nutri, a starec se samo prime za srce i zruši se kre rake mrtev. Od velike žalosti ga je božji bič vudril. Drugi den su njega položili kre žene.

Nekaj za kratek čas.

Lišta.

Odpravi se selski birova pašariju pobirat, nego na putu spazi, da je doma pozabil lištu, tojest popis, arkuš, kuliko mora svaki platiti. — Obrne se anda k malomu birovu, koj je stopram dva tjedna bil zebran za kapaša, i veli mu:

Janos, bejži po lištu. —

Janos se odrbne i hodi po vulici i premišljava — — — kakvu lištu oče birova, kaj je to za reč? Jen čas se obrača kak muha bez glave, a za tim se odpravi kovaču, koj je bil veliki jezičljivec, i veli mu, hote s menom, gospon birova vas zoveju. Kovač ostavi mestriju i ide s kapušom do birova. da dojdou pred njega onda veli kapuš:

Gospon birova, tu je!

Tak to je lišta? pita birova smejuć. Je, gospon birova, i to najjakši cucilišta.

Jakost dušnoga spoznanja.

Jeden svećenik je ne zdavuje zgubil ambrelo. Spitaval je Petra, Pavla, jeli bi znal povedati pri kom je videl njegovo ambrelo, ali sve zabadau, niti jeden mu je nikaj ne znal od toga povedati. Nazaduje je itak zazvedil, da je njegovo ambrelo jeden farnik vkral, koj se za jako poštenoga čoveka držal, ali drugač je bil galženjak, odnesel je, do česa je samo mogel. On isti, koj mu je povedal za ambrelo, je ne štel imenuvati toga galženjaka, a plebanuš bi svikak rad do svojega ambrela dojt i zato je odlučil, da bude prvu nedelju lépo prodeštvo držal od toga, kak se premenjaju ambrela.

I v nedelju je za istinu tak lépo prodeštvo bilo od gréha proti sedmoj zapovedi da se ljudstvo ne moglo dosta čuditi. Jedni su se i plakali, tak jih je génul. A nazadnje dojde red na njegovo ambrelo. Plebanuš s milim glasom prodekuje:

Dragi Farniki! Dobro znate, da je moja fara siromaška. Samo tuliko imam, kaj vre morem živeti. — I one krejcare, koje dobim od farnikov neobrnem sve na se, nego najvešću stran rezdelim med siromake. — A s čim mi povračate dobroćinstvu: da mi i ono ambrelo, do česa sam težko došel, premenite? — Nebum vas krivil, da ste to hotonce vćinili, moguće, da je šteri zamenil nehotonce. — Tak ako bi tak bilo, ja znam da se on isti srami moje ambrelo nazaj donesti. — No, ja i nad tēm morem pomoći. Ja nikoga nečem v sram nagnati i zato ga prosim, da naj nedonese ambrelo k meni, nego da tēmna nočka pokrije našu zemljicu, — naj hiti vu moj vrt kre plota. I stim bu stvar v redu.

Plebanuš si niti ne računal, kak je gonul s tim farnike. Drugo jutro je četrdeset šest ambreli našel vu svojim vrtu.

Koj je navěk zamišljen.

Inoš: Gospon professor, čaplja je jednoga sruka donesla... (tojest žena je rodila).

Professor: Dobro je! Dejte njoj tringelda, a kaj je donesla, to देंite samo v kut.

Slab pogled.

G. Klajbas: Žnaš Ferko, već imam tak slab pogled, da niti na očalje nevidim.

Ferko: A kak buš videl, da niti glaža nemaš v očalji.

Klajbas: Vidiš Ferko, već niti to nevidim, jeli je je glaž v očalji ili ne.

Obznana uredničtva.

Večim Višekrat dobi uredništvo takove liste od predplatnikov i drugih čitateljev na kojih fali podpis vnoga istoga, koj je lista poslal, da ga v novine देंemo. Ovim dajem na znanje, da takove liste jedno stavno v ogej hitim, jer ja nebudem jemal na se odgovornost za takove stvari, za koje neznam ili je istina ili ne. Koj nam istinski događaj da na znanje, on se ne mora bojati za svoj podpis. Mi ga nedamo vun, ako tak želji, samo itak očemo znati, s kim se spominamo, svakomu bumo zahvalni, koj nam kakov događaj da na znanje, ali polrebuje, da se on isti podpiše na svoj list. — Prosimo, da se naši predplatniki vu budućnosti toga držiju.

Priposlano.*

List k farnikom Muracsány občine.

Dragi Prijatelji!

Vaš stari prijatelj govori k vam. Jeden učitelj, koj je svoja najlepša léta med vami preživél. Vugoden spomenek ovoga vrēmna me giblje, da par reći pišem k vam dragi Prijatelji.

Nemrem strpeti, da vam nebi pisal par reći, ve da ste spuntani. Poznam vas dobro i vidim, čitam z vašega obraza nezadovoljnost, koju čitate zbog nepravilne uvrede.

Prijatelji! Budite malo strpljivni i čitajte moje reći, koje k vam pošiljam. Sjećate se još name? Oh, znam, da vam višekrat dojdem na pamet, a osobito ve, da ste ran v

takšim položaju, kak ste onda bili, da ste mene zebali za školnika. I onda su tam bili zandari i mene ste odtirali od orgulji i onda je bila larma, krika-vika, svaja, tužbe i rešt.

Što je tomu bil zrok onda a što je ve?

Kak onda, tak i ve je zrok Pecek. — Samo onda ste se proti njemu obrnuli, i metali kaj-kaj na njegovu kočiju, a देंes vam je on vodja, on vas vodi k Zagrebačkomu nadbiškupu.

Onda je on branil učitelja, koj je ne razmel horvatski, a देंes on drče starimi koigrimi proti učitelju.

Kaj je tomu zrok? Povém vam čista očivestno. Onda, da je mene branil, je doma još dvé vnukice imel, a ve su već obedve zamužne. Mene bi bil branil, makar bi iz Kine došel, makar sam niti igrati ne znal. Ve, da su vnukice zamužne otisle, preganja vašega školnika, samo zato, jer je školnik magjar.

Dragi Prijatelji! Najte poslušati na Peceka! Budite strpljivni! Vaš zebani kantor bude se za sigurno navčil vašega jezika. Mesto, da slušate na Peceka, ite k onomu mladomu čoveku, pelajte ga Pongrac Vinčeku i navčite ga na one pesme, štere vi najrajši imate. Sve pesme najdete pri pok. Horvat Vinčeka familiji, ona vam sigurno rada da sve pesme, da si prepisete. K čemu anda tuliko larme i svaje?

Na Peceka najte poslušati, jer on je ne vaš iskren prijatelj. Kajti ako bi on vaš istiniti prijatelj bil, zakaj vam vabi onda od vas školnike? Pokojnoga Budaya je zabadau vabi, on se ne dal, jer je dobro poznal Peceka. Ja sam ga ne poznal, i zato me lahko odvabil. Onda, da smo se već spoznali i prijateljili. Sigurno, da je već videl, da od nikog nedobi školnika, onda je odišel po njega ta, odkud su ga već jenput skamējajem natirali.

Najte veruvati Peceku! On vas je samo zato vodil v Zagreb, da bu s čim predi znjega kanonik. Rad bi se već rešiti sv. yurja, svoje fare, kajti samo nekuliko je takovih med onimi farniki, koji ga ljubiju i stujeju, kakli svećenika. I tomu se najte čuditi. Da se osvedočite, da istinu govorim, prosim vas, spominajte se s ljudmi, koji su v Palinovci, Čehovci ili v Hodošani. Vre vam poveju oni, što je Pecek. Oni bi vam mogli povedati i to, na kaj je spravil Vlahek Istvana z Hodošan. Čuvajte se Peceka, jer on je dosta spameten za se, da se i zbog toga i najmenjše kaštige reši. Zmed vas niti jeden je ne tuliko hodil okolo sudov, kak on, i zato se vi nete mogli tak lahko spoznati, kaj bi moglo zloga nastati. On se zkopa iz svake neprilike, a vi se jako lahko vćakate toga, da, kak Vlahek, vreštu bute preklinjali one minute, da ste se s Pecekom spoznali.

Prijatelji! Kaj ne, da još pametujete staroga Kutora? I on je magjar bil. Pak, koj bi mogel reći, da ste da izvrstnešega školnika imeli v Gorićani, kak je on. Niti on se ne mogel navčiti najenput sve, pak ipak je postal tak glasovitu kantor, da bute se navěk za njega sponfinali. Budite onda strpljivni prama ovomu mladomu čoveku, dok se navči. On vas spozna a vi njega.

Još jedenput vas prosim, čuvajte se Peceka, kaj vas nebi zapeljal ta, kam je Vlahek Istvana.

Magasiók, 1908. januar 15.

Zbogom!

Szathmári Sándor
učitelj,

* Za ove ređe Uredništvo ne zěme na se odgovornost.

Gabona árak. — Csema zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill
Buzá	Pšenica	21 00—
Rozs	Hrž	16 00—
Arpa	Ječmen	15 00—
Zab	Zob	15 00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	14 00—
Fehér bab uj	Grahali beli	15 00—
Sárga bab	» zúti	12 50—
Vegyes bab	» zímésán	12 00—
Kendermag	Konopljeno seme	22 00—
Lenmag	Len	22 00—
Tökmag	Koščice	20 00—
Bükköny	Grahorka	15 00—

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kényes hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

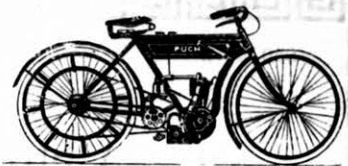
Vadászok figyelmébe.

30--50 százalékkal olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet. Halászati, vadászati, torna, vívó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikk üzlete.
Budapest, II. Rákóczy-ut 6.
Naponta 100 csomagot küldök vidékre.
20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.
607 7—52

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a kényelmes és pontos kiszolgálás megkönnyítése céljából

kerékpár és motor-gyárunk

főigynökségét és vezérképviselőt Lovrenčic Lukács urra bízuk Varaždin, (Dráva-utca 32)

Tejles tisztelettel
PUCH J. részvénytársaság GRAZ.

666 2—*
Mindennemű kerékpár- és motor készítését, javítását, nikkelezését, emailrozását elvállalom és saját jóhírnevű műhelyemben pontosan teljesítem

Tavaszzal, a kerékpársport fellendülésével, munkáim összetörődnak, miért is kérem már most b. megbízásait, hogy a munka kivitele késedelmet ne szenvedjen.

Tisztelettel
Lovrenčic Lukács,
kerékpár készítő és javító, Varaždin Dráva utca 32.

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30
Ajánlja ugyancsak, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor

üzemben megtekinthetők.
Teljes jóállású kifogástalan üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!
13—14 éves fiu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 db elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról. 644 3—26

Hirdetmény.

A Nagyméltóságú Földmívelésügyi Miniszterium
60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csomege fajja

gyökeres fásoltványok

kerülnek ezen évben nálunk eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége,

632 3—16 TAPOLCZA, (a Balaton mellett.)

Még csak rövid ideig! Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Alant jegyzett cég, teljes felosztás miatt a raktáron levő divatárukat, u. m. férfiföltönyök, felöltők, téllkabátok, gyermekruhák, női kabátok, nőiföltők, ruhaaljak, a míg akészlet tart

melyen a bevásárlási áron alól

adja el. Ugyszintén teljes férfi- és női ruhának való finom angol és brünni szövetek mélyen leszállított áron.

Nagy választék női- és fiugyermek costumokban és fehér vászon-aljakban.

Szives látogatát kér

Kürschner Alajos cég Varaždin.

Még csak rövid ideig.

Még csak rövid ideig.

Meghívó.

A Stridói Takarékpénztár Részvénytársaság

1908. február 29-én d. u. 2 órakor tartja meg intézeti helyiségében

II. rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Stridó, 1908. január hó 10-én.

Ivkó János
elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság közgyűlési jelentése.
4. Az 1907. évi számadások megvizsgálása; a mérleg megállapítása; a nyereség felosztása.
5. Egy igazgatósági tagnak 1 évre leendő megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

10. §.

Minden egyes részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, de 35 szavazatnál többet akár saját részvényei alapján, akár meghatalmazás útján senki sem gyakorolhat.

Szavazati jogát minden nagykorú örendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő, gyakorolhatja, de megkivánthatik, hogy részvényesi minősége a közgyűlést megelőzőleg 30 nappal a részvénykönyvben igazolva legyen.

Jogi személyek, kiskorúak és gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük által, habár azok nem részvényesek is, képviselhetnek.

A Csáktornyai Tárházak Részvénytársaság

1. hó 24-én d. u. 2 órakor

Csáktornyan, a társaság helyiségében

XVI. évi rendes közgyűlését

tartja meg, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Azon részvényesek, kik ezen közgyűlésen megjeleni óhajtának, kötelesek részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál letenni.

Az alapszabályok értelmében a felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg annak jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt Csáktornyan a társaság helyiségében belekintés végeit közszemlére kitétetik.

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az elmúlt üzleti év menetéről és az 1907. évi mérleg bemutatása, a tiszta nyereség megállapítása és annak felosztása valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

2. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.

Csáktornya, 1908. február 9.

Az igazgatóság.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon 1. oszt. 180 kor. 1000 drbonként. II. oszt. kis szépséghibával 90 kor. 1000 drbonként.

Készlet 419000 oltvány.

250000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Rup, Gansin
1. és 2. szám.

Kérjen árjegyzéket

'Vállalati szőlőtelep'
BILLÉD, Torontál megye.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, osztrák és meghuleskői, bedorz-oleskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott do-szába van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 140 és K 2- és ügyszolván minden gyógyszerertelen kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszeresznél. **Budapest.**

De Richter gyógyszerára az „Arany oroszánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

40 hold birtok

egy tagban, lakóházzal és istállóval azonnal eladó.

Vételár 11000 korona, melynek csak 1/4 része fizetendő készpénzben.

Rechnitzer Miksa

3-3 Ivánič-Grad,

A letenyei Zrinyi-szálló kávéházzal és az összes melléképítményekkel együtt azonnal

bérbeadó.

Esetleg csaposnak kezelésbe.
Értekezni

Horváth Péter
vendéglősnél Letenyén.

2 lakóházat, 2 istállóval, kerttel pincével stb. gazdasági mel-léképíttel

bérbeadunk

Soltics István és Goricsanecz Mária
Murasantkereszt.